

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ
«Основи патоморфологічної діагностики інфекційних захворювань»
1. Загальна інформація

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина, третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Форма навчання	очна денна, очна вечірня форми
Назва навчальної дисципліни	Основи патоморфологічної діагностики інфекційних захворювань
Кафедра	Патологічної анатомії та судової медицини
Е-mail кафедри	Kaf_pathanatomy@meduniv.lviv.ua
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені і звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний email, Google scholar, Scopus)	<p>Поспішіль Юрій Олексійович, д.м.н., проф. https://scholar.google.com.ua/citations?hl=en&user=jXE2HZYAAAAJ ypospishil@yahoo.com</p> <p>Зербіно Дмитро Деонисович, д.м.н., проф., академік АМН України, член-кореспондент НАН України https://scholar.google.com/citations?user=kLWUjv4AAAAJ dmytro.zerbino@gmail.com</p> <p>Волос Лілія Іванівна, д.м.н., проф. https://scholar.google.com.ua/citations?user=WwCZtW0AAAAJ&hl=en liliya.volos@gmail.com</p> <p>Кузик Юлія Іванівна, д.м.н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=ru&user=X1OqKLgAAAAJ juliakuzyk21@gmail.com</p> <p>Гаврилюк Олена Михайлівна, д.м.н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?user=6N9mI_YAAAAJ&hl=uk e.m.gavrilyuk@gmail.com</p> <p>Вовк Володимир Іванович, к.м.н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=YwVZ6vQAAAAJ vovkvi@yahoo.com</p> <p>Серветник Марта Ігорівна, к.м.н., доц. https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=iQakMisAAAAJ doctorservetnyk@gmail.com</p>
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	За вибором аспіранта/ів
Тип дисципліни/модулю (обов'язкова/вибіркова)	Вибіркова
Кількість кредитів ECTS	3,0
Кількість годин (лекції/	90 год (8/28/8/46 - очна форма)

практичні/семінарські заняття/самотійна робота (аспірантів)	
Консультації	відповідно до затвердженого графіку, відповідальними за дисципліну викладачами

2. АНОТАЦІЯ ДО ДИСЦИПЛІНИ

Силабус з дисципліни «Основи патоморфологічної діагностики інфекційних захворювань» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії укладено у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти». Ознайомлення з вказаною дисципліною дає можливість здобувачу вищої освіти ступеня доктора філософії здобути компетенції (знання та вміння) відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця, аналізувати морфологічні прояви інфекційних захворювань, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, диференціювати етіологічні чинники, встановлювати їх взаємовплив на патогенез інфекційних захворювань, проводити патоморфологічну діагностику з визначенням критеріїв та основних прогностичних ознак інфекційних захворювань для поглибленого засвоєння фундаментальних основ медицини та клінічної картини хвороби.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання навчальної дисципліни за вибором «Основи патоморфологічної діагностики інфекційних захворювань» передбачає здобуття аспірантами та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в патологічній анатомії, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними **завданнями** дисципліни є:

- Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми патоморфологічної діагностики інфекційних захворювань;
- Вільно володіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку; використовувати новітні методи дослідження в патоморфології;
- Визначати морфологічні диференційно-діагностичні ознаки інфекційних захворювань із подальшим використанням одержаних даних у практичній роботі лікаря;
- Інтерпретувати результати різних морфологічних (гісто- та імуногістохімічних) методів досліджень;
- Інтерпретувати особливості мікроскопічної та ультрамікроскопічної будови структур органів як структурне підґрунтя розвитку хвороб та їх клінічних проявів.

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії наступних *компетентностей та програмних результатів навчання*:

1. Інтегральна компетентність: здатність ефективно вирішувати комплексні наукові та практичні проблеми в галузі медицини **за спеціальністю «патологічна анатомія»**, організувати і виконувати власну науково-дослідницьку роботу з метою генерування нових систематизованих знань, що мають теоретичне і практичне значення, можуть успішно впроваджуватись у вітчизняний й міжнародний дослідницький та освітній простір, практичну медицину та інші сфери життя.

2. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до науково-професійного, світоглядного та загальнокультурного саморозвитку і самовдосконалення.

ЗК2. Здатність автономно виконувати фахову та науково-дослідницьку роботу з дотриманням принципів академічної доброчесності, авторського права та наукової етики.

ЗК3. Здатність до різнобічного пошуку, самостійного аналізу та систематизації інформації з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій.

ЗК4. Здатність спілкуватись і взаємодіяти в науково-професійному та освітньому середовищі, в тому числі, - на міжнародному рівні.

ЗК5. Здатність незалежно мислити, виявляти, формулювати й ефективно вирішувати проблеми наукового характеру, приймати відповідальні рішення, продукувати нові знання та ідеї.

ЗК6. Здатність проводити моніторинг виконаних робіт, здійснювати оцінку інтелектуального продукту та забезпечувати його якість.

ЗК7. Здатність до опрацювання, аналізу, узагальнення, обговорення та представлення результатів власного наукового дослідження у вигляді усної та письмової презентації державною й іноземною мовами, опанування майстерністю вести наукову дискусію з демонстрацією вільного володіння науковою термінологією, риторикою та культурою наукового мовлення.

ЗК8. Здатність працювати в команді, організувати, планувати та прогнозувати результати власної чи колективної роботи, нести відповідальність за досягнуті результати, діяти в нових умовах, керувати роботою інших осіб та мотивувати їх для досягнення спільної мети.

3. Фахові компетентності:

ФК1. Здатність аналізувати, відтворювати, інтерпретувати та використовувати в практичній, науково-дослідницькій та освітній діяльності знання сучасного стану проблем та досягнень в галузі патологічної анатомії інфекційних захворювань інфекційних захворювань, основних концепцій, теорій, гіпотез щодо етіології, патогенезу, патоморфозу, морфологічних проявів, діагностики, перебігу та прогнозування інфекційних захворювань.

ФК2. Здатність розробляти та управляти науковими проектами в галузі патологічної анатомії інфекційних захворювань, формулювати мету, зміст та новизну дослідження.

ФК3. Здатність встановлювати потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень в галузі патологічної анатомії інфекційних захворювань, генерувати нові знання, наукові гіпотези, теорії та концепції щодо етіології, патогенезу, патоморфозу, морфологічних проявів, діагностики, перебігу та прогнозування інфекційних захворювань.

ФК4. Здатність обирати та використовувати сучасні методи гістологічного дослідження (гістохімічні, імуногістохімічні, електронно-мікроскопічні) в патологічній анатомії інфекційних захворювань; відповідно до поставленої мети, завдань та очікуваних результатів.

ФК5. Здатність інтерпретувати, аналізувати й узагальнювати результати дослідження випадків інфекційних захворювань, дані власних наукових досліджень із проблем патологоанатомічної діагностики інфекційних захворювань, визначати їх місце в системі існуючих знань, дотримуючись принципів наукової етики, академічної доброчесності й авторського права.

ФК6. Здатність впроваджувати нові знання з патологічної анатомії інфекційних захворювань в наукову сферу, освітній процес і практичну роботу за фахом «патологічна анатомія».

4. Програмні результати навчання:

ПРН 1. Безперервно самовдосконалюватись та застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння з основ патоморфологічної діагностики інфекційних захворювань в науковій, фаховій та освітній діяльності.

ПРН 2. Використовувати набуті концептуальні та методологічні знання для організації й самостійного виконання наукового дослідження в галузі патологічної анатомії інфекційних захворювань.

ПРН 3. Добирати, аналізувати, інтерпретувати, коректно оцінювати і творчо використовувати теоретичну, експериментальну, морфологічну, клінічну та наукову інформацію етіології, патогенезу, патоморфозу, морфологічних проявів, діагностики, перебігу та прогнозування інфекційних захворювань.

ПРН 4. Вміти виявити та окреслити невирішені проблеми щодо можливостей патоморфологічної діагностики аутопсійного та біопсійного матеріалу із інфекційними захворюваннями з подальшим визначенням шляхів їх вирішення.

ПРН 5. Продувати нові знання та ідеї, формулювати наукові гіпотези, теорії та концепції в галузі патологічної анатомії інфекційних захворювань з урахуванням та дотриманням принципів наукової етики й академічної доброчесності.

ПРН 6. Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати, систематизувати клінічні та наукові дані стосовно етіології, патогенезу, патоморфозу, морфологічних проявів, діагностики, перебігу та прогнозування інфекційних захворювань.

ПРН 7. Розробляти дизайн і план власного дослідження за фахом «Патологічна анатомія» на основі самостійно сформульованих мети і завдань.

ПРН 8. Обирати, застосовувати і вдосконалювати сучасні методики дослідження випадків аутопсійного та біопсійного матеріалу із інфекційними захворюваннями.

ПРН 9. Розробляти та впроваджувати нові способи діагностики та профілактики інфекційних захворювань.

ПРН 10. Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання щодо інфекційних захворювань в практичній діяльності й освітньому процесі.

ПРН 15. Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій в науковому, професійному, освітньому та міждисциплінарному середовищах.

ПРН 16. Дотримуватися принципів наукової етики у роботі з аутопсійними та біопсійними випадками із інфекційними захворюваннями

ПРН 17. Використовувати принципи академічної доброчесності та нести відповідальність за достовірність отриманих та оприлюднених наукових результатів.

**5. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПАТОМОРФОЛОГІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ІНФЕКЦІЙНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ»**

№	Назва розділу / модулю	Кредити	Години	Вид заняття (години)			
				Лекції	Семінари	Практичні Заняття	Самостійна робота
Очна денна, очна вечірня форма							
1.	Основи патоморфологічної діагностики інфекційних захворювань	3	90	8	8	28	46
	Всього	3	90	8	8	28	46

Тематичний план лекцій (очна денна, очна вечірня форми)

№		
1.	Характеристика інфекційного процесу. Загальна характеристика інфекційного процесу: вхідні ворота інфекції, первинний інфекційний комплекс, поширення і дисемінація, шляхи передачі збудників інфекційних хвороб; класифікація інфекційних і паразитарних хвороб. Морфологічні варіанти місцевих і загальних реакцій залежно від етіології інфекції.	2
2.	Інфекційні хвороби з ентеральним механізмом зараження різної етіології. Гельмінтози. Протозойні інфекції.	2
3.	Бактерійні інфекції. Гострі респіраторні вірусні інфекції.	2
4.	Інфекції з полісистемним ураженням: ВІЛ-інфекція, туберкульоз. Сепсис як особлива форма інфекції.	2
	Разом:	8 год

Тематичний план практичних занять (очна денна, очна вечірня форми)

№	Назва теми	Години
1	2	2
1.	Загальна характеристика та морфологічні прояви інфекційного процесу.	2
2.	Інфекційні хвороби з ентеральним механізмом зараження різної етіології (бактерійні – черевний тиф, дизентерія, холера, сальмонельоз, стафілококова інфекція).	2
3.	Гельмінтози (трихінельоз, цистицеркоз, опісторхоз, шистосомоз).	2
4.	Протозойні інвазії (амебіаз, лямбліоз, криптоспоридіоз).	2
5.	Хвороби, збудниками яких є рикетсії та найпростіші: малярія, балантидіаз, амебіаз.	2
6.	Грибкові інфекції: кандидамікоз, аспергильоз, криптококоз.	2
7.	Бактерійні інфекції: дифтерія, скарлатина, менінгококова інфекція, кашлюк.	2
8.	Антропозоонозні інфекції: чума, туляремія, бруцельоз, сибірка.	2

9.	Гострі респіраторні вірусні інфекції.	2
10.	Дитячі інфекції: кір, краснуха, інфекційний моноклеоз, вітряна віспа, епідемічний паротит, поліомієліт.	2
11.	Сказ: епідеміологія, морфологічні особливості ураження нервової системи, ускладнення та причини смерті.	2
12.	Сепсис, як особлива форма інфекції.	2
13.	ВІЛ-інфекція.	2
14.	Туберкульоз.	2
	Разом:	28 год

Тематичний план семінарських занять (очна денна, очна вечірня форми)

№	Назва теми	Години
1	2	
1.	Принципи морфологічної діагностики інфекційних захворювань. Методи виявлення різних видів патогенних мікроорганізмів в аутопсійному та біопсійному матеріалі. Принципи забору аутопсійного матеріалу під час розтину.	2
2.	Основи морфологічної діагностики малярії.	2
3.	Основні морфологічні прояви та діагностичні критерії сепсису в аутопсійному матеріалі. Принципи морфологічної діагностики ВІЛ-інфекції.	2
4.	Підсумкове заняття. Залік	2
	Разом:	8 год

Тематичний план самостійної роботи (очна денна, очна вечірня форми)

№	Назва теми	Години
1.	Введення в патоморфологію інфекційних захворювань. Загальна характеристика інфекційного процесу: вхідні ворота інфекції, первинний інфекційний комплекс, поширення і дисемінація, шляхи передачі збудників інфекційних хвороб; класифікація інфекційних і паразитарних хвороб. Основні типи загальнопатологічних патоморфологічних процесів при інфекційних захворюваннях.	4
2.	Патологічна анатомія та принципи морфологічної діагностики колі-інфекції, кампілобактерного, йерсініозного та вірусних ентеритів.	4
3.	Етіологія, патогенез, патоморфологія, ускладнення та наслідки однокамерного та багатокаммерного ехінококозу (альвеококозу).	2
4.	Особливості перебігу паразитарних протозойних інфекцій у людей: хвороба Шагаса, сонна хвороба	2
5.	Рикетіози: особливості епідеміологічного поширення, клінічні та патоморфологічні прояви та ускладнення груп кліщового тифу та кліщової плямистої гарячки	4
6.	Сифіліс: основні клініко-морфологічні форми, ускладнення та причини смерті хворих. Особливості діагностики вроджених форм сифілісу.	2

7.	Епідеміологічна характеристика, макро- і мікроскопічна характеристика, ускладнення і причини смерті кліщового енцефаліту	2
8.	Карантинні інфекції: морфогенез, клініко-морфологічні прояви, наслідки, причини смерті.	4
9.	Вірус грипу А /H1N1 Каліфорнія: клініко морфологічні особливості. Патоморфологічні прояви та патогенність важкого гострого респіраторного синдрому коронавірусу 2 (SARS-CoV-2)	4
10.	Кашлюк: етіологія, патогенез, макро-та мікроскопові прояви, ускладнення, диференційна діагностика з іншими дитячими інфекційними хворобами	2
11.	Цитомегаловірусна інфекція: принципи морфологічної діагностики, патологічна анатомія, ускладнення та віддалені наслідки.	2
12.	Натуральна віспа: історичні дані, макро-та мікроскопові прояви, ускладнення, причини смерті.	2
13.	Пріонні інфекції: інфекційний агент, хвороба Крейтцфельда-Якоба, хвороба куру, синдром сімейного безсоння, синдром Шейнкера-Штрауслера. Патоморфологічні особливості нейроінфекцій різної етіології.	4
14.	Особливості епідеміологічного поширення, патоморфозу та морфологічної діагностики ВІЛ - інфекції в Україні.	2
15.	Сепсис новонародженого: етіологія, вхідні ворота, морфологічна характеристика.	2
16.	Мікобактеріальні інфекції. Атипова мікобактеріальна інфекція, викликана <i>Mycobacterium avium intracellulare</i> : клініко-морфологічні особливості.	4
	Разом:	46 год

6. ВИДИ КОНТРОЛЮ (ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу. Формами поточного контролю є:

- а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді, з визначенням правильної послідовності дій, з визначенням відповідності, з визначенням певної ділянки на фотографії чи схемі («розпізнавання»);
- б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- в) розв'язання типових ситуаційних задач;
- д) контроль практичних навичок.

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставленням традиційної оцінки, яка конвертується у бали відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90% навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80% навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60% навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60% навчальних завдань; На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді заліку.

Шкали оцінювання традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі, з

використанням навчальної платформи Misa, відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 120}{5}$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,6	184	4,17	167	3,77	151	3,35	134
4,97	199	4,57	183	4,14	166	3,74	150	3,32	133
4,95	198	4,52	182	4,12	165	3,72	149	3,3	132
4,92	197	4,5	180	4,09	164	3,7	148	3,27	131
4,9	196	4,47	179	4,07	163	3,67	147	3,25	130
4,87	195	4,45	178	4,04	162	3,65	146	3,22	129
4,85	194	4,42	177	4,02	161	3,62	145	3,2	128
4,82	193	4,4	176	3,99	160	3,57	143	3,17	127
7,8	192	4,37	175	3,97	159	3,55	142	3,15	126
4,77	191	4,35	174	3,94	158	3,52	141	3,12	125
4,75	190	4,32	173	3,92	157	3,5	140	3,1	124
4,72	189	4,3	172	3,89	156	3,47	139	3,07	123
4,7	188	4,27	171	3,87	155	3,45	138	3,02	121
4,67	187	4,24	170	3,84	154	3,42	137	3	120
4,65	186	4,22	169	3,82	153	3,4	136	Менше 3	Недостатньо
4,62	185	4,19	168	3,79	152	3,37	135		

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5

Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Загальна характеристика інфекційного процесу: вхідні ворота інфекції, первинний інфекційний комплекс, поширення і дисемінація, шляхи передачі збудників інфекційних хвороб.
2. Варіанти місцевих і загальних реакцій при інфекціях.
3. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при бактеріальній дизентерії.
4. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при черевному тифі.
5. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при сальмонельозі.
6. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при йерсініозі.
7. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при респіраторних вірусних інфекціях.
8. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при висипному тифі.
9. Морфологічна характеристика, ускладнення інфекційних захворювань мозку (вірусний, кліщовий енцефаліт).
10. Морфологічна характеристика, ускладнення пріонових уражень ЦНС.
11. Морфологічна характеристика, ускладнення, причини смерті при ВІЛ/СНІДі.
12. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при кору.
13. Морфологічна характеристика, наслідки, причини смерті при інфекційному мононуклеозі.
14. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при епідемічному паротиті.
15. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при дифтерії.
16. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при скарлатині.
17. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при кашлюку.
18. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при поліомієліті.
19. Морфологічні реакції при туберкульозі.
20. Патологічна анатомія первинного туберкульозного комплексу.
21. Морфологія прогресування первинного туберкульозу.
22. Патологічна анатомія хронічного перебігу первинного туберкульозу.
23. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при гематогенному туберкульозі з переважним ураженням легенів.
24. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при гематогенному туберкульозі з переважним ураженням внутрішніх органів та кісткової системи.
25. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при вторинному туберкульозі.
26. Сучасний патоморфоз туберкульозу.

27. Клініко-анатомічні форми сепсису: септицемія, септикопемія, септичний (інфекційний) ендокардит.
28. Чума: клініко-морфологічні форми, ускладнення, причини смерті.
29. Туляремія: клініко-морфологічні форми, причини смерті.
30. Сибірка: клініко-морфологічні форми, причини смерті.
31. Холера: клініко-морфологічні форми, ускладнення, причини смерті.
32. Патоморфологія природженого сифілісу.
33. Патоморфологія набутого сифілісу.
34. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при малярії.
35. Морфологічна характеристика балантидіазу.
36. Морфологічна характеристика амебіазу.
37. Морфологічна характеристика трихінельозу.
38. Морфологічна характеристика ехінококозу.
39. Морфологічна характеристика цистицеркозу.
40. Морфологічна характеристика опісторхозу.
41. Морфологічна характеристика шистосомозу.
42. Патологічна анатомія дерматомікозів.
43. Патологічна анатомія актиномікозу.
44. Патологічна анатомія кандидозу.
45. Патологічна анатомія аспергільозу.

8. ЛІТЕРАТУРА:

Базова література:

1. Патоморфологія: нац. Підруч. / В.Д.Марковський, В.О.Туманський І.В. Сорокіна П20 та ін., за ред. В.Д.Марковського, В.О.Туманського. — К.: ВСВ «Медицина», 2015 — 936с., кольор.вид. ISBN 978-617-505-450-5
2. Шлопов В. Г. Патологічна анатомія : підручник / В. Г. Шлопов. - Вінниця : Нова Книга, 2004. - 768 с.
3. Гасюк А.П. Загальна та спеціальна патологічна анатомія (рейтингова система): навч. посіб. / А. П. Гасюк [и др.]. - Полтава : Українська медична стоматологічна академія, 2004. - 309 с.
4. Зербіно Д.Д., Багрій М.М., Боднар Я.Я., Діброва В.А. Атлас. Патоморфологія. Гістологія. Вінниця. НОВА КНИГА. –2016. – 800с.
5. Клатт Э. Атлас патологии : пер с англ. / Э. Клатт. - Элби СПб, 2010. – 532 с.
6. Основы патологии за Роббинсом. У 2 томах. Переклад 10-го англійського видання / В Кумар, А.К. Аббас, Д.К. Астер– «Медицина». – 2019. – 420 с.
7. Пальцев М. А. Атлас по патологической анатомии. / М.А. Пальцев, А. Б. Пономарев, Берестова А. В. – М. Медицина, 2007. – 432 с: ил.
8. Патологічна анатомія: Підручник / Струков А.І., Серов В.В. / Пер. з рос. 4-го вид., стереотипне. – Х.: Факт, 2004. – 864 с., іл..
9. Пауков, В. С. Патологическая анатомия: учебник. В 2-х томах. Том 2. Частная патология / В. С. Пауков, Е. А. Коган, Б. Б. Салтыков; под ред. В. С. Паукова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015.
10. Сорокіна І.В. Pathological anatomy. Патологічна анатомія: Підручник для студентів / І.В. Сорокіна, А.Ф. Яковцова. - Х. : Факт, 2004. - 648 с.: іл.
11. Синельников А. Я. Атлас макроскопической патологии человека. — М.: РИА «Новая волна»: Издатель Умеренков, 2007. — 320 с: ил.
12. Цинзерлинг В.А. *Современные инфекции: Патологическая анатомия и вопросы патогенеза.* Руководство для врачей ред. / В.А. Цинзерлинг - Санкт-Петербург: СОТИС-Мед., 2002 – 246с.
13. Цинзерлинг В.А. Посмертная и прижизненная патолого-анатомическая диагностика болезни, вызванной ВИЧ (ВИЧ-инфекции) / В.А. Цинзерлинг – Издательство: Практическая медицина, 2021 – 96с.

Допоміжна література:

1. Возіанова Ж. І. Інфекційні і паразитарні хвороби. У 3-х т. Навч. посібник. – К., Здоров'я, 2003.
2. Запорожан В.М., Аряєв М.Л. ВІЛ-інфекція і СНІД – 2-е вид., перероб., доп. – К.: Здоров'я, 2004. – 636 с.
3. Зербино Д.Д., Лукасевич Л.Л. Диссеминированное внутрисосудистое свертывание крови.-М., "Медицина", 1989,-253 с
4. Інфекційні хвороби: підручник / О.А. Голубовська, М.А. Андрейчин, А.В. Шкурба та ін.; за ред. О.А. Голубовської. — «Медицина». – 2020. – 688 с.
5. Інфекційні хвороби у дітей (Клінічні лекції) / За ред. С.О.Крамарева. К.: МОРІОН, 2003. – 480с.
6. Инфекционные болезни у детей: учебник / С.А. Крамарев, А.Б. Надрага, Л.В. Пипа и др.; под ред. проф. С.А. Крамарева, А.Б. Надраги. – К.: ВСН «Медицина». – 2013.- 432 с.
7. Клінічний протокол діагностики та лікування опортуністичних інфекцій і загальних симптомів у ВІЛ-інфікованих дорослих та підлітків. Наказ МОЗ України № 182, від 13.04.2007 – 53с.
8. Лобзин Ю.В. Воздушно-капельные инфекции. – СПб.: "Фолиант", 2000. – 184 с. 34.
9. Лобзин Ю.В., Жданов К.В., Пастушенков В.Л. ВИЧ-инфекция: клиника, диагностика, лечение. – СПб.: "Фолиант", 2003. – 144 с.
10. Малярія. Паразитологія, епідеміологія, імунітет, діагностика та лікування: Навч. посібник / За ред. М. І. Хвисяюка; Харків. мед. акад. ПДО. – Харків, 2003. – 124 с.
11. Медицинская микробиология / Пер. с англ., гл. ред. В.И.Покровский, О.К.Поздеев. – М.: ГЭОТАР Медицина, 1999. – 1200 с.
12. Мостюк А.І., Марієвський В.Ф., Прокопів О.В. Дифтерія. — Львів: Світ, 1999. - 206с.
13. ВІЛ-інфекція в Україні // Інформаційний бюлетень Міністерства охорони здоров'я України. – 2016. – № 45. – 130 с.
14. Никифоров В.Н. Ботулизм. - Л.: Медицина, 1985. - 200 с.
15. Озерцковская Н.Н. и соавт. Клиника и лечение гельминтозов. - Л.: Медицина, 1985.- 184с.
16. Протоколи діагностики та лікування інфекційних хвороб у дітей. Наказ МОЗ України №354, від 09.07.2004.-48с.
17. Покровский В. И. (ред.). Инфекционные болезни. Руководство для врачей. – М.: 1996. – 528 с.
18. Покровский В.В., Ермак Т.Н., Беляева В.В., Юрин О.Г. ВИЧ-инфекция: клиника, диагностика и лечение. II М.: Гэотар медицина, 2000.-496с.
19. Струков А.И., Соловьева М.П. Морфология туберкулеза в современных условиях. - М.: Медицина, 1985.-224 с.
20. Рахманова А. Г. Инфекционные болезни: руководство для врачей общей практики / А.Г.Рахманова, В.А.Неверов, В.К.Пригожина. 2-е изд., перераб. и доп. – СПб: "Питер", 2001. – 576 с.
21. Фещенко Ю.І., Ільницький І.Г., Мельник В.М., Панасюк О.В. Туберкульоз позалегеневої локалізації. - К.: Логос, 1998. - 376 с.
22. Фещенко Ю.І., Мельник В.М. Сучасні методи діагностики, лікування і профілактики туберкульозу. - К.: Здоров'я, 2002. - 904 с.
23. Фтизіатрія. Підручник / За ред. В.І.Петренка.–Київ, ВСВ «Медицина»., 2015р. – 472 с.
24. Цинзерлинг В.А., Чухловина М.Л. Инфекционные поражения нервной системы: вопросы этиологии, патогенеза и диагностики. Руководство для врачей. – СПб.: ЭЛБИ-СПб, 2005. – 448 с.
25. Хмельницький О.К., Хмельницькая Н.М. Патоморфология микозов человека: Руководство. СПб.: Издательский дом СПбМАПО, 2005.

Посібники та підручники з патологічної анатомії англійською мовою:

1. Sorokina I.V. Lectures in Pathological anatomy / I.V. Sorokina , A.F. Yakovtsova .– Kharkiv : Tornado, 2000. – 254 p.
2. Kumar V. Robbins Basic Pathology / Kumar V., Abbas A.K., Aster J.C. – Canada: Elsevier Health Sciences, 2013 – 910 p.
3. Anderson's Pathology // Edited by John M. Kissane. The C.V. Mosby Company. – Toronto – Philadelphia, 1990. –2196 p.
4. Thomas C. Macropathology / Thomas C. – Toronto, Philadelphia : B.C. Decker Inc., 1990. –355 p.
5. Milner D. Diagnostic Pathology: Infectious Diseases / Milner D. – Canada: Elsevier Health Sciences, 2019 – 496 p.
6. Procop G.W., Pritt B.S. Pathology of Infection Disease / Procop G.W., Pritt B.S. – Elsevier Saunders, 2019 – 728 p.
7. Kradin R. Diagnostic Pathology of Infectious Disease / Kradin R. – Elsevier Saunders, 2017– 712 p.
8. Schmitt B. H. Atlas of Infectious Disease Pathology / Schmitt B. H. – Springer International Publishing, 2017 - 258 p.
9. Pritt B.S. Atlas of Fundamental Infectious Diseases Histopathology / Pritt B.S. – Springer International Publishing, 2018 - 304 p.
10. Love G.L., Ribes J.A. Color Atlas of Mycology: An Illustrated Field Guide Based on Proficiency Testing / Love G.L., Ribes J.A. – Springer International Publishing, 2018 - 288 p.
11. Moore Luke S.P. Infectious Diseases, Microbiology and Virology (A Q&A Approach for Specialist Medical Trainees) / Moore Luke S.P. – Cambridge University Press, 2018 – 312 p.
12. Michael R. Barer, Will L Irving, Andrew Swann, Nelun Perera Medical Microbiology: A Guide to Microbial Infections: Pathogenesis, Immunity, Laboratory Investigation and Control / Michael R. Barer, Will L Irving, Andrew Swann, Nelun Perera – Elsevier, 2018 – 760 p.
13. Gupta R., Gupta P. Pathology of Opportunistic Infections / Gupta R., Gupta P. – Springer, 2016 – 172 p.
14. Connie R. Mahon, Donald C. Lehman Textbook of Diagnostic Microbiology / Connie R. Mahon, Donald C. Lehman – Elsevier, 2018 – 1088 p.
15. Rubin, R. Rubin's Pathology : Clinicopathologic Foundations of Medicine / R. Rubin, D. S. Strayer. 5th ed. Lippincott Williams & Wilkins, 2008. 1456 p.
16. Hofman P. Infectious Disease and Parasites / Hofman P. – Springer, 2016 – 344 p.
17. Cohen J., Powderly W., Opal S. Infectious Diseases / Cohen J., Powderly W., Opal S. – Elsevier Saunders, 2016 – 2016 p.
18. Tille P. Bailey & Scott's Diagnostic Microbiology / Tille P. – Elsevier Saunders, 2016 – 1136p.

Інформаційні ресурси:

Джерела Інтернет

<https://www.webpathology.com/>

<https://www.pathologyoutlines.com/>

<http://library.med.utah.edu/WebPath/webpath.html>

<https://www.geisingermedicallabs.com/lab/resources.shtml> .

<https://www.abpath.org/index.php>